Document orientatiu per a les actuacions d'Educació per a la Justícia Global en el marc de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona

La Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona entén que l'educació per a la justícia global "**és un procés de coneixement i d'anàlisi crítica de la realitat que vincula l'acció local i la seva dimensió global. La seva finalitat és promoure una consciència crítica envers les causes que generen desigualtats i conflictes. També contribueix al canvi d'actituds i pràctiques que han de fer possible una ciutadania responsable, respectuosa i compromesa amb la transformació social"[1].**

Des d'aquesta definició, centrada en la construcció d'una ciutadania activa i compromesa amb la transformació social, **el present document aporta orientacions per tal de garantir la coherència i un impacte positiu sobre les intervencions en l'àmbit de l'Educació per a la Justícia Global.**

ORIENTACIONS PRINCIPALS

- **Projectes anuals / Projectes pluriennals**:

- Les accions amb caràcter anual són aquelles que afavoreixen processos i pràctiques socioeducatives i polítiques **amb objectius i resultats a assolir a curt i mitjà termini amb una lògica anual,** ja sigui amb caràcter puntual o bé en el marc de programes o estratègies més àmplies de les entitats i agents socials que les promouen. En aquest sentit, aquestes accions han d'anar orientades al desenvolupament d'una ciutadania crítica, responsable i compromesa tant individualment com col·lectivament per tal de generar accions locals amb visió global que permetin comprendre i transformar la realitat local en coherència amb els principis i valors que defensa l'Educació per a la Justícia Global.
- Les accions amb caràcter pluriennal són aquelles que afavoreixen processos i pràctiques socioeducatives i polítiques **amb objectius i resultats a assolir a mitjà i llarg termini en el marc de programes o estratègies de les entitats i agents socials que les promouen**. En aquest sentit, aquestes accions han d'anar orientades al desenvolupament d'una ciutadania crítica, responsable i compromesa en l'àmbit individual com col·lectiu per tal de generar accions locals amb visió global que permetin

[1] Rubio, L.; Lucchetti, L. (2016). *APS, Pau, Drets Humans i Solidaritat*. Centre Promotor d'Aprenentatge Servei. (http://www.aprenentatgeservei.cat/intra/aps/documents/guia_pau%20drets%20humans%20i%20solidaritat_web.pdf)

comprendre i transformar la realitat local en coherència amb els principis i valors que defensa l'Educació per a la Justícia Global.

- **Relació entre les dimensions local-global**. En aquest sentit, es valorarà la **vinculació entre l'acció local i la seva dimensió global** a l'hora de conceptualitzar i implementar un veritable procés de transformació social.

- **Coherència i arrelament de la intervenció al territori**. Es valorarà positivament que els **projectes** siguin **coherents**, estiguin **ben dimensionats, adequats a la realitat i al context local** on s'implementen **d'acord amb les necessitats de la població participant a qui es dirigeixen**. Es valorarà que les **causes i conseqüències** identificades en el projecte estiguin **ben dimensionades** i siguin **abordables** per l'actuació que es pretén dur a terme. Es tindrà en compte que les actuacions vagin acompanyades d'una **reflexió que argumenti i justifiqui les decisions preses en cada moment del procés i que estiguin ben estructurades i fonamentades**.

- **Acotar els públics**. Necessitem acotar millor els públics als que ens dirigim per tal d'arribar a les persones que volem arribar. Fins ara moltes accions d'EPD han estat massa generalistes, però l'experiència ens demostra que **qualsevol acció no serveix per a tothom**. Hem de **definir a priori** a quin públic ens dirigim, amb qui tenim ganes de treballar. **Existeixen nous públics** com els moviments socials, la gent activa i compromesa, gent jove, associacions de veïns, associacions de dones, i tants altres col·lectius amb qui trobar sinergies, complementarietats i treball conjunt.

- Intervenció **fruit d'una necessitat social** amb un **diagnòstic que permeti visualitzar i analitzar la situació de partida**. Les accions que dissenyem s'executaran en llocs concrets. Les repercussions i l'impacte de les nostres accions, depenent de l'entorn on es realitzen, tindran un impacte molt diferent. Per això, **no podem desvincular les accions de l'entorn on es realitzen**. Hem de conèixer el context del públic a qui ens dirigim i amb qui treballem. Saber què porten a la motxilla, quina és la seva situació de partida, vivències personals i trajectòria de vida. La realitat de Barcelona varia molt entre districtes, fins i tot entre barris.

Es valorarà positivament que el **projecte emergeixi** d'un procés de reflexió i maduració **comunitari**, és a dir, que el projecte sorgeixi del mateix context on s'ubica la intervenció.

- Importància de la **participació activa de la població** a la qual es dirigeix l'actuació. Es tindrà en compte que la població destinatària de l'actuació participi activament en **totes les fases del projecte**. Es valorarà la capacitat de les entitats/escoles participants **d'implicar-se** en el projecte des de l'inici, en el disseny, l'execució i l'avaluació.

- **Mecanismes**. Fer especial atenció en identificar i descriure els **mecanismes** que han de permetre el **canvi desitjat**, és important argumentar **com i perquè** determinades actuacions condueixen a un o més canvis (personal, grupal, comunitari, institucional).

- Capacitat de **treball en xarxa**. Es tindrà en compte que la intervenció **incorpori diferents agents clau** en la definició, conceptualització i adaptació del projecte a les necessitats de la població participant, pel valor afegit que suposa la incorporació i contribució d'aquests agents clau en tot el procés. Es valorarà la capacitat de crear **noves aliances i sinèrgies** amb nous actors per arribar a **nous públics** i **la capacitat per a generar una agenda comuna** entre diferents institucions, entitats i agents comunitaris que treballin una mateixa temàtica en el marc d'una **estratègia** més àmplia **orientada a la transformació social**.

- **Actors educatius**. En l'àmbit de l'educació formal i no formal**,** els **agents educatius** són **actors clau en el procés de canvi i transformació**, per tant, es valorarà **la capacitat de l'escola/entitat participant de concebre i integrar la intervenció** com **un projecte de centre**. Es tindrà en compte que l'entitat presenti un **acord/compromís amb les entitats/escoles** participants o, en el seu defecte (en el cas que no es presenti un acord/compromís), que s'argumentin les causes que ho justifiquen. Es valorarà també el nivell **d'implicació i contribució** d'altres agents de la **comunitat educativa** i la capacitat de generar **un efecte multiplicador** generador de canvis o de noves metodologies de treball al si del centre.

- **Sensibilització**. En casos d'actuacions de sensibilització, les accions cal que estiguin orientades a oferir recursos que promoguin **un canvi d'actituds i de pràctiques**, amb **espais de reflexió** estables i inclusius, així com amb **la participació activa** de tots els agents en aquest procés i amb **metodologies innovadores** que converteixen el **ciutadà/ciutadana en actor de canvi** en el seu entorn més proper i local.

- **Sostenibilitat**. Es valorarà la capacitat d'identificar factors que permetin la **continuïtat o la consolidació dels resultats** del projecte un cop aquest hagi acabat. En l'àmbit de la formació per al desenvolupament, es valorarà la capacitat de les entitats de crear les condicions que permetin la continuïtat per part del centre educatiu/entitat d'educació no formal de treballar els aspectes relacionats amb l'educació per al desenvolupament, un cop finalitzat el projecte subvencionat (per exemple: formació professorat, incorporació de metodologies i continguts al projecte curricular i al projecte educatiu de centre, etc.)

Es valorarà que les actuacions **d'incidència política** cerquin **canvis concrets en polítiques públiques o en la cultura institucional**.

- Enfocament de **recerca/acció** en referència a les intervencions en l'àmbit de la recerca i la investigació per al desenvolupament, **amb l'existència d'una devolució cap al col·lectiu**

estudiat. Es valorarà el fet de compartir els resultats de la recerca amb la ciutadania per tal de generar nous coneixements i promoure canvis.

- Eixos transversals. Es tindran en compte les intervencions **que incorporin una perspectiva sensible envers a les diverses desigualtats**, amb una especial atenció a aquelles que treballin **des d'una perspectiva de gènere.** L'enfocament de gènere hauria d'estar **incorporat a totes i cadascuna de les actuacions** educatives i de sensibilització.

- **Cultura de l'avaluació**. La incorporació **d'avaluacions** en l'àmbit de l'EpD com a organització, es valorarà que les entitats **capitalitzin els aprenentatges i millores,** fruit de la sistematització d'experiències i pràctiques, així com de l'avaluació de projectes executats per l'entitat en l'àmbit objecte d'intervenció.

- **Comunicació.** Es valorarà que el projecte tingui un **pla eficaç de difusió, comunicació i informació**. Es valorarà l'existència d'una **estratègia de comunicació i acompanyament** per a millorar **l'impacte de les actuacions**.